The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod—za pravico in resnico—od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

ŠTEV. (No.) 183 — CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA — THURSDAY, SEPTEMBER 22, 1932 — LETNIK (VOL.) XLI

Angleški odgovor užalil Nemce-Gandhi na smrtnem postu

ANGLIJA JE Z ODKLONITVIJO NEMŠKE ZAHTEVE PO ENAKOPRAVNOSTI V OROŽJU DVIGNILA OGORČENJE V NEMČIJI. — VLADNI GOVORNIKI IN ČASOPISJE OBSOJAJO STALIŠČE ANGLIJE.

Berlin, Nemčija. — Silovito razburjenje je po celi Nemčiji vzbudila Anglija s svojim odgovorom na zahtevo nemške vlade, ko je pred par dnevi izjavila, da nima Nemčija nikake pravice zahtevati enakopravnost glede orožja z drugimi državami. Da bo Francija odbila to nemško zahtevo, se je splošno pričakovalo, in ni bila Nemčija nad njenim odkonilnim odgovorom nič presenečena. Tem večje razočaranje pa je povzročil enak angleški odgovor, kajti Nemci so z gotovostjo upali, da bo Anglija potegnila z njimi in jim dala prav. Z ostrimi izjavami obsojajo zdaj člani vlade stališče, na katerega se je Anglija postavila, in časopisje je polno srditih člankov, v katerih se daje duška jezi nad Anglijo.

Neki vladni govornik je dejal: "Nikakega dvoma ni o tem, da mi ne moremo sprejeti očitka, ki je izražen v angleški spomenici, da je namreč Nemčija na svojo lastno roko in brez tehtnih vzrokov vzbudila politično zadevo, iz katere lahko nastanejo veliki zapletljaji. Neprijazen način, v kakoršnem nam je Anglija odgovorila, in očitek, da smo napačno postopali in računali na to, da razderemo slogo med narodi, ne dokazuje, da smo mi krivi tega, česar nas obdolžujejo."

"Angleški vladi svetujemo," piše neki tukajšnji list, "naj uporablja svojo učiteljsko modrost kje drugje, morebiti v Afriki ali na otokih v Južnem morju. Naša vlada naj bo odločna in naj se ne pusti ovirati od Anglije."

Socijalistični listi so pa porabili to priliko, da so udarili po vladi in kritizirajo njeno inozemsko politiko, o kateri pravijo, da bo privedla tako daleč, da bo Nemčija popolnoma osamljena. — Z nekako škodoželjnostjo si je tudi Hitlerjevo časopisje privoščilo vlado in izjavlja, da zdaj Nemci vidijo, da ne bodo ničesar v tujezemstvu dosegli, dokler bo ta vlada na krmilu. Edino vlada Hitlerjevcev da bi mogla postaviti Nemčijo na pravo stališče v inozemstvu.

—o—

SENATOR SE ZAGOVARJA ZARADI LOTERIJE

New York, N. Y. — Pred federalnim sodiščem se je v ponedeljek pričela obravnava proti senatorju J. J. Davisu iz Pennsylvanije, ki je obdolžen, da je pod njegovim vodstvom vodila organizacija Order of Moose loterijsko srečkanje. Senatorjeva krivda obstoja v tem, ker je kot predsednik te organizacije dopustil, da so se razprodajali tiketi, in sicer v dobrodelne svrhe, s katerimi so se pozneje žrebali dobitki. Obravnava se vodi pred porotniki in z zanimanjem se pričakuje nje izid, kajti ta slučaj bo merodajen tudi za druge podporne organizacije, ali jim bo dovoljeno pridobivati sredstva potom žrebanja.

GLADOVNA STAVKA GANDHIJA

Indijski vodja Gandhi nastopil post, s katerim si namerava končati življenje.

—o—

Poona, Indija. — V torek opoldne je pričel vodja indijskih nacijonalistov, mahatma Gandhi, svoj post do smrti, kakor ga je napovedal pretekli teden. Mož, ki je zdaj star 62 let, ne namerava v naprej ničesar drugega več užiti kakor vodo.

Pred nastopom svojega posta je prejel Gandhi od vseh strani dežele na stotine brzojavov, v katerih ga njegovi pristaši prosijo, naj odstopi od svoje namere. Enako so ga osebno obiskali mnogi odlični hindujski voditelji in ga skušali pregovoriti, češ, da bo s svojo namero, ako jo izvede, na novo razburkal Indijo. Gandhi je ostal neomajen v svojem sklepu.

Od mnogih prijateljev je prejel Gandhi ponudbe, naj se preseli v njih stanovanja, da bo tam potom posta počakal smrti. Tudi tega povabila Gandhi ne sprejme, marveč bo ostal, kjer je, namreč v tukajšnji ječi, kamor so ga angleške oblasti zaprle. — Pravzaprav Gandhi zdaj več ni jetnik: oblasti so mu podelile prostost, kakor hitro je pričel s postom, a mož se je izrazil, da ne bo zapustil svoje celice, razen, ako ga s silo ne izvlečejo iz nje.

Svoj post je pričel Gandhi v protest proti temu, ker je Anglija v svojih volilnih določbah za Indijo še vedno napravila razliko med posameznimi vrstami prebivalstva in je dala večje pravice takozvanim "nedotakljivim".

—o—

VISOKO SE MISLI POVZPETI

London, Anglija. — Neki angleški plemič, po imenu Clydesdale, se pripravlja, da bo z aeroplanom preletel najvišjo goro na svetu, namreč Mount Everest, ki leži v Himalajskem pogorju v Aziji in je visoka 29 tisoč čevljev. Vrha te gore do zdaj še ni videlo človeško bitje, kolikor je znano.

—o—

INSULLOVA ZADEVA PRIDE PRED KAZENSKO SODIŠČE

Chicago, Ill. — Dočim so do zdaj stanje v raznih Insullovih podjetjih preiskovali samo razni avditorji, postavljeni od federalnega sodišča, se pa zdaj namerava cela zadeva prijeti od drugega konca. Posegle bodo vmes federalne oblasti in preiskale, če niso bili pri konkurzu kršeni kriminalni zakoni. Drugo tožbo bodo pa vložili združeni razni odbori za varstvo delničarjev proti direktorjem Insullovih podjetij, da kaj pridobe, ako mogoče, za delničarje.

"LETEČA DRUŽINA" PRED NASTOPOM POLETA

Družina Geo. Hutchinson, ki bi jo bil skoraj zadel žalostni konec, ko se je s svojim aeroplanom na poletu preko Atantika ponesrečila na Grinlandiji, ki pa jo je k sreči neka ladja rešila. Na sliki vidimo očeta družine, ki stoji drugi od leve. Na desni je njegova družina, žena in dve hčerki. Ostali štirje so tvorili moštvo na aeroplanu.

REGISTRACIJA VOLILCEV

Vsi volilci v Cook okraju se morajo registrirati.

—o—

Chicago, Ill. — Ogromno delo čaka politične voditelje obeh strank v chicaškem Cook okraju. Za volitve 8. novembra se bodo morali namreč vsi volilci na novo registrirati. Za registracijo sta določena dva dneva, namreč 1. in 11. oktobra. Ne glede na to, kolikokrat je bil prej že kak volilec registriran, ako se ne bo ponovno dal vpisati na enega gori omenjenih dni, ne bo smel voliti 8. novembra. Registracijski uradi bodo v običajnih volilnih prostorih in bodo odprti od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Pričakuje se, da se bo registriralo okrog enega milijona in sedemsto tisoč oseb v Cook okraju.

—o—

RAZOČARANA IGRALKA SE KONČALA

Hollywood, Cal. — Peg Entwistle je ena mnogoterih žrtev filmskega mesta Hollywooda. Kakor tisoči pred njo, je tudi ona prišla semkaj, da najde svojo karijero kot filmska igralka, a Hollywood je ni hotel spoznati. V svojem razočaranju je sklenila napraviti konec. Izbrala si je v to svrho velikanski električni napis "Hollywood", ki je postavljen na hribčku nad tem mestom. Po lestvi, ki jo je tam pustil delavec, ko je napis popravljal, je zlezla na ogromno črko H in se z nje spustila 50 čevljev v globino.

—o—

DOBRO SE ODREZALA

Chicago, Ill. — Roy Swanson je moral priti pred sodišče, ker je $900 v zaostanku s svojimi alimenti, ki jih mora od leta 1926 plačevati svoji ločeni ženi Karolini, 5707 No. Campbell Ave., in sicer po $25 na teden. Toženec je izjavil sodniku, da bi rad plačal svoj dolg, a nima denarja. Edino, kar mu je še ostalo od njegovega premoženja, je lota na pokopališču in to z veseljem prepusti ločeni ženi namesto dolga. Na sodnikovo vprašanje, kaj meni, je žena po kratkem pomisleku odgovorila, da ponudbo sprejme, ako mož obljubi, da bo v teku tridesetih dni on sam ležal v tej loti.

KRIŽEM SVETA

— London, Anglija. — V dveh mestih, namreč v Birkenheadu in Liverpoolu, so komunisti vprizorili demonstracije, pri katerih je bilo več trgovin oplenjenih in razbitih. Ranjenih je bilo več policistov in demonstrantov.

— Quebec, Kanada. — Imigracijske oblasti objavljajo, da bo deportiranih 14 komunistov, ki so se udeležili izgredov 1. maja v rudarskih distriktih severnega dela te province. Deportacija se bo izvršila začetkom oktobra.

— Pekin, Ill. — V zvezi s smrtjo Martina Viranta se boste vložili dve tožbi za odškodnino, in sicer ena za $10,000 zaradi smrti, druga, $50,000, pa zato, ker je bil pokojni nepravičnim potom zaprt. Šerif Crosby bo toženec.

—o—

GROZDJE

Mr. John Železnikar, 2045 W. 23rd St. v Chicagi, javlja, da je začel te dni razvažati michigansko grozdje, ki je letos prav izvrstne kakovosti. Mr. Železnikar razvaža grozdje direktno iz vinogradov. Zato je grozdje sveže in čisto. Čitatelje opozarjamo na njegov oglas v tej številki.

—o—

SLOVENCA USTRELILA POLICIJA

Cleveland, O. — 61letni Geo. Kuhar, 3241 E. 44th Pl., ki je bil vedno skrajno prepirljiv človek, kakor izjavljajo sosedje, je preteklo soboto, ko je prišel z dela, zopet pričel prepir z domačimi. Slednjič je zgrabil puško in zagrozil, da bo vse postreljal. Žena in dva sina so zbežali iz hiše, on pa za njimi. Predno je prišla policija, ki so jo poklicali sosedje, se je podivjani mož zabarikadiral v kokošnjaku za hišo, od koder je pričel divje streljati. Trije policisti so bili prej obstreljeni, predno je eden od njih zadel Kuharja in ga s strelom v glavo na mestu ubil.

NEMIRI MED PREMOGARJI

Vojaštvo prevzelo mesto v oblast.

—o—

Taylorville, Ill. — Tukajšnje mesto, ki je pozorišče že večtedenskih nemirov med stavkujočimi premogarji, je postavljeno pod vojaško oblast. Dve kompaniji narodnih gardistov je bilo od governorja Emmersona poslanih semkaj preteklo nedeljo, ko je bil izvršen bombni napad na urade tuk. lista "The Daily Breeze" in je bila nevarnost, da se ne pričnejo resni izgredi. Vsi shodi in zborovanja so prepovedana.

—o—

AL SMITH BO IZPREGOVORIL

New York, N. Y.— Al Smith, ki od časa, odkar se je končala demokratska konvencija, ni podal nikake politične izjave, bo obrazložil svoje stališče šele 3. oktobra, ko se bo vršila v Albany, N. Y., državna konvencija demokratske stranke.

—o—

ŽUPAN SI ZNIŽAL PLAČO

Aurora, Ill. — Tukajšnji župan, C. Bjorseth, in z njim dva mestna komisarja so v ponedeljek naprosili predsednika mestnega finančnega odbora, naj jim zniža plačo za 25 odstotkov. Župan je dobival do zdaj na leto $4000, komisarji pa $3500. Druga dva komisarja nista o znižanju hotela nič slišati.

—o—

FARMARJI NA STAVKI

Worthington, Minn. — Podobno, kakor farmarji v Iowi, so tudi tukajšnji farmarji proglasili stavko in se odločili, da svojih pridelkov ne bodo več vozili na trg. A ne samo to, marveč kakih 400 farmarjev tudi piketira po vseh cestah, ki vodijo v to mesto in vračajo nazaj truke, naložene z živili. S to stavko upajo farmarji, da bodo prisilili dvig cenam svojih produktov. Eden spopad z oblastmi se je pripetil do zdaj, ko je šerif prišel na pomoč nekemu farmarju, kateremu so piketi zvrnili v jarek truk, naložen z ovcami.

Iz Jugoslavije.

ČRNI DNEVI DELAVNEGA STANU; DELAVSKE RAZMERE SE PROTI PRIČAKOVANJU NISO IZBOLJŠALE. — PISATELJ "SLOVENSKIH FANTOV" DOBIL SPOMENIK. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NEZGODE IN NESREČE.

Hudi časi na Jesenicah

September je tu in kmalu bo trkala zima na vrata, tako poročajo z Jesenic. Med delavstvom je še vedno veliko nezaposlenih in redukcije so se zopet pričele. Mesto izboljšanja, je dolga vrsta delavcev, največ družinskih očetov, zopet dobila dvatedenske počitnice, katere se bodo po teh družinah bridko poznale. — Na Martinarni obratuje že dalje časa ena sama peč. Je pač težavno, ker ni naročil in tako tudi ne dela. Delavstvo se v skrbi za bodočnost po pravici boji, da se povrnejo časi letošnjega 15. marca, ko je celokupno delavstvo, zaposleno v tovarnah Kranjske industrijske družbe na Jesenicah, Javorniku in Dobravi, moralo ostati doma.

—o—

Težave papirniškega delavstva

Iz Vevč poročajo, da je v vevški papirnici vedno večja brezposelnost. Pred meseci je bilo poročano, da je obrat delno ustavljen in takrat so mnogi izmed delavcev upali na skorajšnje izboljšanje in na rešitev delavstva iz težav in pomanjkanja. Danes je pa še o delnem obratovanju papirnice težko govoriti, ko se po celi teden nič ne dela, ali pa le po par dni. V brusilnici počiva delo že pet mesecev. Z brezdelnostjo, je umljivo, da se veča pomanjkanje najpotrebnejših življenjskih potrebščin. Nezadovoljstvo med delavci je veliko, pomanjkanje še večje.

—o—

Tovarna v Šoštanju na Štajerskem

V Woschnaggovi tovarni, ki je veljala kot ena najtrdnejših podjetij v Sloveniji, ki je svoj čas, v dobi dobre konjunkture, zaposlila do 600 delavcev, dela sedaj komaj nekaj nad 250 moči. Opaža se, da gre v letošnjem letu kar vidno navzdol. Redukcije in nižanje plač so na dnevnem redu. Delavstvo, ki je pri tem najbolj prizadeto, se vprašuje za vzroke, ker jih ne vidi. Tovarna ima naročil dovolj, dela je pa manj in manj, kakor je tudi plače le manj in manj.

—o—

V spomin Jerneju Andrejki

Tam za Jaršami in Radomljami, v skritem gaju, se je nedavno vršilo bolj skromno a lepo slavlje, ko so na rojstnem domu Jerneja Andrejka, pisatelja knjige "Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini", vzidali spominsko ploščo, pod katero so napravili malo kapelico in vanjo postavili soho sv. Jerneja. Skromen, toda ljubek spomenik, ki ni izklesan iz trdega granita, ki ga je pa postavila ljubezen teh, ki so pokojnega bolj od blizu poznali. Postavili so spomenik vrednemu možu njegovi domači. Kljub temu, da je bilo to slavlje bolj domače, se je zbralo na to slovesnost ljudstva in inteligence od blizu in daleč. Spomenik je blagoslovil č. g. župnik Golmajer. — Tako je dobil skromen spomenik velik dobrotnik domačega ljudstva in zvesti sin slovenske matere.

—o—

Nesreča pri snaženju puške

Ko je 26letni posestnikov sin Alojz Hunski iz Poljanske Loke pri Konjicah snažil staro puško, se je ta nenadoma sprožila. Krogla je Hunskemu zadela obe nogi. Prepeljati so ga morali v bolnico, da mu odstranijo kroglo.

—o—

Zagonetna smrt

Komaj en dan je bil v mariborski bolnici posestnik Ivan Ploč iz Plača in že je umrl za hudimi poškodbami. Sumijo, da je postal žrtev zločina.

—o—

Huda nevihta

Iz Dalmacije poročajo, da je tam zadnje dni meseca avgusta divjalo okoli Splita in ob Jadranski obali neurje, ki je povzročilo veliko škodo. Vihar je tudi prevrnil več jaht in potopil več malih ribiških čolnov.

—o—

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Alojzija Smolej, vdova po finančnem uradniku, stara 82 let. — V ljubljanski bolnici je umrla Ivana Lušin, rojena Pogorelec iz Sodražice pri Ribnici. — V Slovenjgradcu je umrla Neža Tovšak, p. d. Jaš, veleposestnica, stara 70 let.

—o—

30letnica

Nedavno so v Mariboru praznovali 30letnico mašništva čč. gg. Martin Petelinšek, veroučitelj v Mariboru; Franc Močnik, župnik pri Sv. Štefanu pri Žusmu, in Alojzij Zamuda, župnik v Črešnjevcu.

—o—

Gozdni požar pri Bohinju

Z grmovjem in travo obrastli pašnik na Sutorskem vrhu nad vasmi Staro Fužino in Studorjem, je pričel goreti in ogenj se je oprijel tudi gozda. Ogenj se je s tako naglico širil, da je bila ogrožena tudi vas Stara Fužina.

—o—

Težka nesreča

V Vurbergu so v tamkajšnji šumi podirali drevje in pri tem je zgrmelo veliko drevo na logarja Alojzija Pihlerja in ga tako poškodovalo, da je obležal nezavesten.

—o—

Lep plen

Pri Slatini na Hrvatskem je neki lovec pred kratkim ustrelil krasnega jelena, težkega nad 500 funtov. Zelo lepo je bilo jelenovo rogovje, ki je imelo 22 izrastkov.

—o—

Sv. Ana nad Tržičem

Zagrebški nadškof Dr. A. Bauer se je letošnje počitnice mudil nekaj dni v zdravilišču barona Borna pri Sv. Ani nad Tržičem.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published By:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill
Telefon CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnajvljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

U.:

Zdravljenje krize

O sedanji splošni svetovni krizi se neprestano govori in piše. Prav je, da se, in mora se. Nobena kriza v tem stoletju ni bila tako občutna in tako svetovna splošna, kakor je baš sedanja.

Vse države po svetu sklicujejo skupaj najbolj izkušene eksperte v ekonomiji. Neprestano se vršijo razni posveti in svet se veliko trudi, da bi prišel v okom tej veliki gospodarski krizi.

Zdravljenje krize ni tako enostavna zadeva. Marsikaj treba razumeti, predno se sedanjo krizo razume. Njen izvor je svetovna vojna. Ta je požrla silne svote v materialu in denarju, kar treba sedaj plačati in kriti. Vsi ogromni davki, ki neprestano rastejo v vseh državah po vesoljnem svetu, so izrodek vojne zapravljivosti.

Masna produkcija s stroji je tudi tehtni vzrok, da vlada brezposelnost v taki meri, kakor vlada. Z brezposelnostjo pada kupovalna moč ljudskih mas in tako se krčijo zahteve po blagu. V prejšnjih časih, ko masna produkcija ni bila v takem razmahu kot je danes, je bilo zaposlenih več ljudi v raznih strokah. To, da so izdelovali to, kar porabimo ljudje v vsaki državi samo doma, je zahtevalo velik del delovne moči vsepovsod doma. Denar je krožil med ljudmi. Kupovalci so ga dajali prodajalcu, ta ga je dajal nazaj onim, ki so delali, itd. Na ta način se je živelo in kroženje denarja ni do kraja skoraj nikoli usahnilo.

Dandanes je drugače. Domača lokalna obrt ne gre več. Mali podjetniki ne morejo izhajati vsled velikih podjetij, katera izdelujejo s stroji na debelo za nižjo ceno, kakor more to napraviti mali podjetnik. Ljudje, ki kupujejo, pa seveda gredo le tja, kjer dobijo blago ceneje, ne glede na to, da s tem uničujejo lokalno obrt v vsakem kraju. Posledice pa so: tisti, ki v domačem lokalu služijo denar, istega nosijo velikim podjetjem namesto, da bi ga potrošili doma v domačem lokalu. Denar v domačem lokalu ne kroži, ampak gre ven med tujce, in naravno, tistega denarja potem doma manjka. Posledice so, da mali podjetniki ravno radi tega ne morejo izhajati. Denar se steka v roke multimilijonarjev, ki ta denar potem plasirajo v mrtve stroje za še hitrejšo masno produkcijo. Ti delajo lepe profite, a ne sme se pozabiti, da vsi ti profiti pridejo iz delnih lokalov. Posledice so, da iz lokalov denar gre, nazaj ga ni več, in tu, vidite, so korenine pomanjkanja denarja in gospodarske krize.

Lastniki masne produkcije, to so razni multimilijonarji, ki razpletajo širom dežele verižne trgovine in vodijo konkurenco z lokalnimi domačimi podjetniki in trgovci, so kakor morski polipi, ki lokal polagoma zapletejo s svojimi sesalkami in iz njega sesajo denar, ki se potem ne vrača več v dotični lokal. Ti izsesajo pa tudi iz takih lokalov ves napredek in uspeh.

Pomoč proti temu je edino v zavednosti ljudstva samega. Ljudstvo bi moralo postaviti v vsakem lokalu lastno zaščito s tem, da bi ustanavljali ljudske zadružne trgovine, katerih delničarji naj bi bili odjemalci sami. Na ta način bi bili deležni dobička sami in denar bi ostajal med njimi in ga ne bi izsesavali od njih razni kapitalisti, kakor to delajo sedaj.

Vzrok krize je v veliki meri v tem, ker je masna produkcija urejena tako, da daje svojim lastnikom neomejeno pravico glede obrata in profita. Veletovarnar nastavi par sto strojev, delavce odpusti. Delo se vseeno proizvaja s stroji in profiti so še tem večji za kapitaliste. Tisoči in tisoči so pa brez dela. To je podobno, kakor bi domačo obrt ukinili, pa vse uvažali iz drugih krajev. Na ta način ni zaslužka za nobenega, a živeti in sredstev za življenje je pa ravno tako potreba. Taka gospodarska politika mora voditi v propast in čudno, da, dvakrat čudno je, da države vse to mirno gledajo.

SMRTNA KOSA IN DRUGE NOVICE

Pueblo, Colo.

Še ni preteklo dva meseca, kar je nemila smrt pobrala mojo drago sestro, in zopet se je oglasila v naselbini in sicer pri družini Mr. Frank Dremel, kjer je pobrala ljubljeno ženo in mater devetih otrok, Frances Dremel. Skoro sosede so bile s pokojno Agnes Prelesnik. — Pokojna je bila stara 50 let. — Frančiška Dremel, roj. Jaklič, je bila doma iz šentjurske fare v Jugoslaviji. Tukaj je bila 29 let. Bolehala je več let, vendar je bila vedno na nogah. Samo zadnje tri dni je bila v postelji in Bog jo je poklical v večnost dne 7. sept. ob 7. uri zvečer. Previdena s sv. zakramenti za umirajoče je mirno v Gospodu zaspala. Naj ji sveti večna luč.

Pogreb pokojne je bil 10. septembra s sv. mašo z leviti ob 9. uri dopoldne ob veliki udeležbi sorodnikov, znancev in prijateljev. — Bila je članica štirih društev in sicer: dr. sv. Jožefa, dr. sv. Ane, dr. Kršč. mater in dr. SŽZ. št. 3, ki smo ji napravile veličasten pogreb. — Kako lepo je to, da spadamo ženske v več ženskih društev. Res je, da se sedanje čase bolj težko vzdržujejo, ko je toliko ljudi brez dela in zaslužka in Bog daj, da bi se kmalu obrnilo na bolje. — Pokojna je bila zelo priljubljena med nami, kar je najbolj pokazal njen veliki pogreb in pa številni venci, kakor tudi številne sv. maše. — Kako težka je bila ločitev moža od ljubljene žene in otrok od zlate matere, ko so plakali ob odprtem grobu vsi otroci, veliki in majhni, da smo vsi jokali. — Mr. John Germ je pa imel pri odprtem grobu lep poslovilni govor. Govoril je tako, da ni nobeno oko ostalo suho. Naj ji sveti večna luč, ostalim prizadetim pa naše sožalje. — Družina Dremel je naročena na Amer. Slovenca in pokojna je ravno dva dni pred svojo smrtjo ponovila naročnino na list. Priporočamo jo v spomin in molitev.

Mr. in Mrs. Zaletel je obolel sin za legarjem (typhoid fever) in se nahaja v St. Mary's bolnici. Želimo mu, da bi skoro okreval. — Bolna je tudi moja sestrična, Mrs. Frances Petkovšek; želimo ji, da bi se kmalu pozdravila. — V Kalifornijo je odšla Miss Jennie Brunavich in če se ji bo tam dopadlo, bo kar tam ostala. Želimo ji vse najboljše.

Dragi naročniki Amer. Slovenca! Vedno ostanite zvesti listu. Sedaj je to res težko, ker se ne dela, vendar, kateri ste zaostali z naročnino, dajte enkrat po en dolar, drugič ko morete zopet malo utrpeti, pa spet, in tako pomagate listu, ker je zdaj v tej depresiji prav težko zanj. — Pred dvema mesecema je bila tukaj na pogrebu Agnes Prelesnik moja sorodnica Mrs. Jennie Kašček, in mi je pisala, da je bila hudo bolna za pljučnico. Upam, da je okrevala in če ni, ji želimo, da ozdravi. Ona živi v Bingham, Utah. — Pozdrav vsem naročnikom tega lista tukaj in v stari domovini. **J. Meglen.**

P. S.:—Slik iz stare domovine že kar težko pričakujemo. Namestnik Mr. A. Grdine, le kar hitro pridite sem z njimi.

—o—

BLAGOSLOVITEV BARAGOVEGA SPOMENIKA PRI CROSS RIVERJU

Schroeder, Minn.

V nedeljo, 11. sept. 1932, je bil blagoslovljen spomenik škofu Baragi pri ustju reke Cross River, Schroeder, Minn. To je ob Superior jezeru, kakih 80 milj od Dulutha proti vzhodu, na severni obali Superior jezera. Spomenik je izdelan v obliki križa in je iz granita. Stoji na mestu, kjer je leta 1846, misijonar in škof Baraga postavil lesen križ, ko se je srečno rešil iz viharnega jezera.

Blagoslov tega spomenika je izvršil duluthski škof Rt. Rev. Thomas A. Welch ob navzočnosti velikega števila duhovnikov vseh narodnosti. Izmed slovenskih duhovnikov so bili navzoči Rt. Rev. msgr. Matija Bilban iz Gilberta, Rev. John E.Schifferer iz Chisholma, Rev. Al. Pirnat iz Eveletha, Rev. Fr. Mihelčich iz Ely, Rev. Fr. Schweiger iz New Dulutha in Rev. J. Plevnik iz Jolieta, Ill. — Blagoslov je bil ob tretji uri popoldne. — Pri blagoslovu so zapeli nekaj latinskih pesmi in eno slovensko cerkveni pevci iz Ely pod vodstvom Miss Rutar. Zapeli so jako dobro. — Pri blagoslovitvi tega spomenika so bili zastopani različni narodi, ozir. narodnosti, a največ je bilo Slovencev.

Dasi je kraj jako oddaljen od raznih naselbin — iz Chisholma je namreč 155 milj, iz Towerja 100, iz Ely in Dulutha pa po 80 milj, je prišlo vendar veliko ljudstva na to slavnost. Iz Ely jih je bilo 200 do 250 oseb, iz Tower okoli 50, iz Chisholma do 65, in tudi iz Dulutha je bilo več Slovencev. Iz Chisholma so nekateri šli s svojimi avtomobili, drugi pa z busom, katerega nam je dala na razpolago šola. Po blagoslovu je bral v angleškem jeziku življenje škofa Barage č. g. John Jershe, župnik iz Tower, Minn. Vodil nas je od Baragovega rojstva, skozi njegova dijaška leta, in nam pokazal vse njegovo duhovniško delovanje, ko je bil še v domovini in nas vodil skozi priprave za njegov misijonski poklic. Dalje smo mu sledili skozi vse njegovo delovanje, odkar je dospel v Ameriko, od New Yorka, Cincinnatija in Detroita v indijanske naselbine po sedanjih državah Minnesota, Michigan in Wisconsin.—Ljudstvo je z zanimanjem sledilo čitatelju. Rev. Jershe je tudi povedal, da je na tem mestu pred 86 leti, misijonar, potem škof Baraga postavil lesen križ. Na istem mestu je danes postavljen lep križ iz granita, ki je blagoslovljen po drugem škofu. H koncu je govornik izrazil željo, da bi bil Baraga kmalu postavljen na oltar, da bi se tudi njemu v čast dvigale cerkve in oltarji.

Za njim je govoril škof Rt. Rev. Welch, ki se je vsem zahvalil, kateri so pripomogli, da se je postavil ta spomenik. Na spomeniku je napis: "Father Baraga 1846". To pomeni, da je bil tukaj, misijonar Baraga jeseni leta 1846. Škof je med drugim tudi rekel: "Križ je spomenik škofu Baragi, ker je tak spomenik zanj najbolj primeren, ker Baraga je oznanjeval križ, zato naj bo njegov spomenik križ!" — Po govoru je pevski zbor zapel ameriško narodno himno "The Star Spangled Banner", nakar smo se razšli. Žal, da ni nobeden izmed slovenskih duhovnikov pri tej priliki govoril slovensko. Ker je bil pri tej slavnosti navzoč predsednik Baragove Zveze, Rev. John Plevnik iz Jolieta, Ill., bi ga bili radi slišali govoriti. — Ko so v Duluthu delali program, gotovo niso mislili na toliko udeležbo Slovencev. **John Sterle.**

—o—

ČLANSTVU AMER. - JUGOSL. ZVEZE V MINNESOTI IN SPLOŠNEMU OBČINSTVU V DRŽAVI MINNESOTA

Eveleth, Minn.

Sedma letna konvencija oziroma sestanek Jugoslovanov v Minnesoti, se bo vršila v mestu Eveleth v nedeljo, dne 25. septembra 1932. ob 1:30 uri popoldan v Eveleth City Auditorium.

Ker bo sedma letna konvencija Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti letos najbolj važna, kar smo jih še kedaj imeli v zgodovini naše organizacije, je upati, da se vdeleži omenjene konvencije vsak član Zveze. Vsak član oziroma delegat pa se bo moral izkazati s plačilno knjižico, da je dobrostoječ član svojega kluba in Zveze, predno bo imel vstop na konvencijo, to je, predno bo imel pravico do glasovanja v raznih zadevah, ki bodo prišle pred konvencijo.

Vsak član Zveze in vsak delegat, naj bi pa dobro prečital sedanja pravila Zveze in ako opazi kako točko v pravilih da ni v soglasju z sedanjimi razmerami med našim narodom v Minnesoti, naj na konvenciji priporoča, da se taka točka črta ali pa spremeni tako, da bo ugajala sedanjim razmeram pri naši organizaciji.

Dnevni red na konvenciji.

Otvoritev konvencije.
Čitanje glavnih odbornikov in ostalih odborov.
Volitev poverilnega odbora.
Poročilo poverilnega odbora.
Pripust deelgatov k zborovanju.
Volitev konvenčniga predsednika.
Volitev odbora za rezolucije.
Poročilo glavnega predsednika.
Poročilo prvega, drugega in tretjega predsednika.
Poročilo gl. tajnika.
Poročilo gl. blagajnika.
Poročilo predsednika nadzornega odbora.
Poročilo predsednika za organizacijo.
Poročilo predsednika za izobrazbo.
Poročilo predsednika za naturalizacijo.
Poročilo predsednika za statistiko.
Razmotrivanje o izboljšanju pravil.
Pritožbe in obtožbe.
Poročilo odbora za rezolucije.
Volitev glavnih odbornikov.
Upeljavanje gl. odbornikov.
Nekončane zadeve.
Nove zadeve.
Zaključek konvencije.

Po zaključku konvencije ob 6. uri zvečer, bo Eveleth klub št. 1. priredil v Eveleth City Auditorium banket z zelo izvrstnim programom. Na banketu bodo nastopili izvrstni govorniki v angleškem in slovenskem jeziku. Glavna govornika v angleškem jeziku bosta Hon. Henrik Shipstead, U. S. Senator of Minnesota, in Hon. Bert Fesler, okrožni sodnik.

Zatorej se vljudno vabi vse jugoslovansko občinstvo, osobito pa jugoslovanska podporna in kulturna društva v Minnesoti, da se vdeleže omenjenega banketa. Naši rojaki v Evelethu, nas bodo zopet z odprtimi rokami sprejeli in nam priredili izvrstno zabavo kot so to že storili ob taki priliki v preteklosti.

Torej na svidenje v Evelethu v nedeljo dne 25. septembra 1932.

Anton F. Lopp, gl. preds.,
John Movern, gl. tajnik.

—o—

Kje so vendar tista nebesa, katere slovenski socialisti že blizu tridešet let obljubljajo slov. delavcem v Ameriki?

* * *

Na Lawndale pri slovenskih socialisti dobiš vse kar hočeš, le sramu ne; kajti če bi ga imeli se ne bi zadržali, kakor se glede miljonskega fonda!

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Dober pek bo. — Pekovski mojster: Sinčka hočete torej na vsak način izučiti pekovske obrti? Ali je pa tudi navdušen za ta poklič?

— Mati: Ne vem, kako je z njegovim navdušenjem za poklic, vem pa, da je zelo navdušen za kolače.

* * *

Skromna prošnja. — Povejte mi no, gospod kapelnik, vpraša gost v restavraciji, kjer je igrala godba, ali igrate lahko, kar kdo želi?

— Seveda. gospod!

— Oh, bodite no tako prijazni in igrajte partijo biljarda, dokler ne povečerjam!

* * *

Ima vzrok — Vaša prodajalka se pa vedno drži tako, kakor bi se hotela človeku, ki kupuje, v obraz smejati.

— Saj se lahko, ko prodajamo po tako smešnih cenah.

* * *

Ne gre. — Neki učenjak trdi, da lahko doseže vse z osredotočenjem svojih misli na ta ali oni predmet.

— Pa naj si primisli v nabito polni restavraciji natakarja k svoji mizi.

* * *

Žena možu za god. — Kaj neki bi kupila možu za god?

— To je odvisno da tega, koliko more mož plačati.

* * *

Znati je treba — Dva instruktorja se pogovarjata o težkih časih.

— Ali vam redno plačujejo honorarje?

— Ne vedno.

— Jaz imam proti temu izvrstno sredstvo. Če učenec ne prinese pravočasno denarja, mu dam sledečo domačo nalogo, ki jo mora prevesti v kak tuj jezik:

1. Konec meseca je.
2. Jaz nimam denarja.
3. Ali imaš ti kaj denarja?
4. Nujno rabim denar.
5. Zakaj mi nisi prinesel denarja?
6. Ali ti oče ni dal denarja za učitelja? ...

in tako dalje.

— Oče pomaga otroku pri prestavi domače naloge in prihodnjo uro gotovo dobim honorar.

* * *

Diagnoza.— Mali Mihec tarna, da ga boli želodec. — Boli te zato, ker je prazen, — mu pojasni mamica. — Pojej kaj, pa te bo nehal boleti.

Popoldne pride stric na obisk in tarna, da ga boli glava.

— Boli te zato, ker je prazna, mu pojasni Mihec.

* * *

Siguren uspeh — Gledališki ravnatelj: Tukaj imate vlogo za novo igro. Naučite se jo na pamet, ampak ne pretiravajte! Igrajte tepčka povsem naravno, pa boste imeli siguren uspeh.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR. (36) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Tarzan je potegnil svojo žrtev v grmovje, jo razrezal in se je najedel do sitega svežega mesa. Iz prerije so se kmalu prikazale hijene, ki se jele režati v Tarzana. Toda ta je zarjul v gorilskem tonu proti njim, da so hijene cvileč odskočile nazaj in iz grmovja prežale, kedaj se naje Tarzan in jim prepusti preostanek zebre, da nasitijo svoje lačne želodce. Hijene so sicer napadljive, toda h Tarzanu se niso upale.

Konečno se je Tarzan najedel, vstal in krenil v smer proti reki, da se tamkaj še napije vode. Samozavestno, kakor mogočen lev je korakal proti reki. Na preostanek zebre pa so planile hijene, ki so jo razkosale in kmalu požrle, da ni ostalo drugega, kakor par velikih kosti, od pred dobre ure še živahne mlade zebre. Tako je življenje v afriških džunglah. Močnejša bitja in živali vladajo, manjše pogibajo. . .

Tarzan je šel proti reki, da se napije vode. Med potjo ga je zadišala čreda divjih bivolov, ki se je splašila in zbežala. Ko je dospel do reke se je napil, nato pa je skočil v vodo in se še dobro skopal in umil. Nato se je vlegel pod palmo in zopet zaspal. Kajti surovo meso, je težko prebavljivo in kdor se ga naje, postane len za nekaj ur, dokler traja glavna prebava. Po par urah spanja, je krenil zopet k reki, se napil vode in. . .

. . . nato je našel izhojeno pot od raznih živali ob reki. Najbrže so hodile po njej razne živali v reko pit vodo. Krenil je po njej in kmalu dospel do dveh velikih skal preko katerih je vodil prehod. Na koncu prehoda na drugi strani skal je našel veliko levjo družino. Mogočen lev in velika levinja sta stala prav blizu prehoda ter sedem mladih levičev in levinj. Tarzan se ustavi in levje glave so se obrnile vanj. Kaj se je zgodilo zdaj?

POGLEJTE NA DATUM POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU!

Ako je poleg Vašega imena številka "9-32", je to znamenje, da se je vam iztekla naročnina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimpreje, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

AMERIKANSKI SLOVENEC,
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošiljam svoto $..... za obnovitev moje naročnine za "Amer. Slovenca".

Ime .....

Naslov .....

Mesto .....

V OBJEMU HOBOTNICE

Na Daljnem Vzhodu sredi zaliva Petra Velikega leži pred viharji dobro zavarovan otočič Anselm, ki je dobil svoje ime po nekem davno pozabljenem admiralu. Otok je tako majhen, da ga pešec obide v petnajstih minutah. Skoro na nobenem zemljevidu ga ne najdemo. A vendar je velikega pomena kot oporišče lovcev na trepange, morske črve, ki jih Kitajci čislajo kot slastno jed in dragoceno zdravilo. Lepega solnčnega dneva me je popeljal — tako pirpoveduje Peter Saharov — motorni čoln iz Vladivostoka na otok. Obiskati sem hotel silovitega potapljača, Japonca Use-Jozo. Po štiridesetletnem napornem delu je moral opustiti tavanje po dnu morja in je na stara leta postal vodja delavnice za popravila potapljaške opreme. "Naprosite ga, da vam bo povedal kaj o hobotnicah," mi je svetoval pristaniški nadzornik. "O tem zelo rad pripoveduje."

Use-Jozo me je sprejel na pragu delavnice. Bil je tako majhen, da so mu noge bingljale v zraku, če se je vsedel na klop. Globoke gube so pokrivale njegov od morskih viharjev razoran in od solnca ožgan obraz. S srebrnobelimi, kratko ostriženimi lasmi, dolgo pipo v ustih in v otroški pleteni čepici je bil podoben pravljičnemu škratu. Prinesel je stol in mi ponudil japonsko cigareto s pozlačenim ustnikom. Use-Jozo je pripovedoval počasi, z razločnim tihim glasom:

Hobotnica (polip) se drži po malih mirnih zalivih s kamenitim dnom in navpičnim obrežnim skalovjem. Po sličnih krajih v zavetju dobijo naši lovci tudi najboljše vrste trepanga. Hobotnica ni nikoli sama; vedno plavajo v malih jatah. Svoji okolici se tako spretno prilagodi, da jo opazi tudi najbolj spretno oko šele po večminutnem opazovanju. Oblika in tudi barva nestvora je vedno natančno podobna oni skali, katere se drži.

Profesorji oceanskega instituta so me večkrat pošiljali opazovat hobotnice. Skrival sem se za podvodnimi skalami, da bi se mi posrečilo priti blizu. Hobotnica je zelo zvita. Dobro ve, da ne bo vsaki dan imela srečnega lova in zato kakor veverica nabira zaloge, da ne bi ob slabem vremenu stradala. Dolgo pobira drobne školjke in jih nakopiči v dobro zavarovani podvodni votlini. Potem tiči v skrivališču in ob tej skromni hrani preži na bolj slasten grižljaj. Nekoč sem opazoval zanimiv prizor. Hobotnica je zlezla v razpoklino med skalovjem in od tam navpično molela samo eno lovko. Od kraja nisem razumel te zvijače. Lovka se je dvigala iz skalovja kakor podvodna rastlina. Postala je celo nekoliko zelenkasta. Njen popolnoma nepremičen zgornji del je bil nekoliko zakrivljen in ni bil bolj debel od navadne vrvice. Naposled je priplavala mimo mala ribica. Leno se je približala dozdevni travi, ki se ji je komaj razločno pomikala naproti. Vztrajni lovec je ujel pripraven trenutek in previdno vrgel lovki ribi čez hrbet. Nenadoma se je sklenila v zanjko, postala debelejša, se trdno oprijela ribe in jo odvlekla na dno med skalovje.

Potapljaču so nevarne samo izredno velike hobotnice v teži od 150 do 300 kg. Tak velikan človeka lahko zadavi z lovkami, preden se bo ta mogel dvigniti nad morsko gladino. A velike hobotnice so redke. Tekom svojega štiridesetletnega službovanja sem samo enkrat od daleč videl tako pošast. Večinoma ujamemo hobotnice težke do 100 kg. Te potapljaču niso nevarne in jih ta celo sam zasleduje. Meso hobotnice je belo, prožno, ima okus po dobrih posušenih ribah in se jako drago proda. Rusi ga pa ne marajo jesti.

Prvič sem srečal hobotnico še na Japonskem. Zelo sem se prestrašil, ker sem bil še mlad, in sem že hotel potegniti signalno vrvico. Takoj mi je pa prišlo na misel, da se bodo na ladji norčevali iz mene in mi očitali strahopetnost. Starejši potapljači so me učili, kako se moram obnašati pri dvoboju s hobotnico. Spomnil sem se njihovih naukov in pogumno krenil proti stegnjenim tipalkam. Videl sem, da hobotnico draži moja navzočnost, ker je izredno hitro izpremenila barvo, iz pepelnostosive je namah postala mlečnobela in potem sinjkasto črna, kakor od otemnele krvi nabrekla žila odvodnica. Zaprl sem zaklopnico za spuščanje in se odrinil od skale. — Nato sem hitro skočil čez hobotnico in ji z železnim kavljem prebodel glavo. Takoj se je zavila v črn oblak. V naglici mi je zdrsnil kavelj iz rok. Hobotnica se je z lovkami oprijela mojih nog, a je imela premalo časa, da bi se prisesala name. Neovirano sem se dvignil v višino. Na polovici poti navzgor sem se opogumil in sklenil, da bom šel pogledat, kaj se je zgodilo z mojim sovražnikom. Našel sem ga v smrtnem boju. Popadel ga je krč. Zaman je migal z lovkami in se skušal zariti v pesek ali zlesti pod skalovje.

Pozneje sem se večkrat udeležil še veliko bolj nevarnega lova, pa take zmage kakor prvič nisem nikoli doživel. Večkrat sem se hotel pred tovariši pobahati, kako sem pogumen. Pustil sem hobotnici, da se me je ovila z lovkami za signalno vrvico, da so me z njo vred privlekli na ladjo. Ta neumnost ni tako nevarna, kakor bi utegnil misliti morda nevajen človek. Potapljaška obleka je iz močnega gumija in me hobotnica ni mogla poškodovati. Nikakor nisem tvegal življenja, četudi mi je hobotnica z lovkami zvezala roke in noge. Samo da v tem primeru potapljač z glavo ne pritiska zaklopnice za spuščanje. Upognil sem vrat in mogočen sunek v čeladi nakopičenega zraka me je takoj s hobotnico vred vrgel nad morsko gladino. Tovariši, ki so me privlekli na krov ladje, so z noži prerezali lovke ter me oprostili iz objema hobotnice.

Trdovratnost je najbolj značilna lastnost hobotnice. Nikoli ne izpusti plena, če ga je zadosti močno zagrabila. Nekoč sem našel izredno dosti lepih trepangov. Zatopil sem se v pobiranje, basal košaro in nisem opazil, da sem se preveč približal veliki hobotnici. Sprožila je lovke in me ujela za noge. Prestrašil sem se in v istem trenutku so uklenile lovke tudi mojo desno roko. Nakopičil sem v čeladi zrak, da bi me hitro vrgel navzgor. Hobotnica pa ni izpustila ne mene, ne kamna, ki se ga je držala. Mornarji so naposled privlekli iz morja vse skupaj: mene, hobotnico in najmanj 100 kg težek kamen.

—o—

Bedak pa njegov čoln se kaj hitro ločita narazen.

* * *

V Afriki velja rek: predno se čez reko podaš, poglej kje je krokodil.

POSTAVIL SE ZA PRIDIGARJA

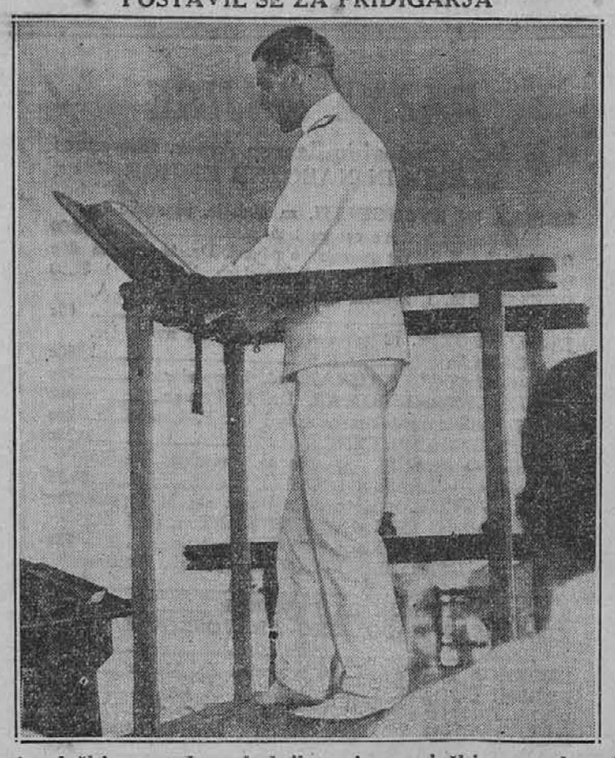

Angleški prestolonaslednik, princ waleški, se rad vtakne v vsako delo in vsak poklic. Tako ga vidimo na gornji sliki, ko na ladji drži sopotnikom — pridigo neko nedeljo, ko se je vozil v Sredozemsko morje, da prisostvuje vajam angleške mornarice.

KUHINJSKA SOL JE ŠKODLJIVA

V zadnjih desetletjih je zlasti v civiliziranih deželah zelo narasla poraba kuhinjske soli. Temu je vzrok tudi to, da potrebuje naše pokolenje veliko več dražil nega vsa prejšnja. Dočim bi normalnemu človeku zadostovalo 5 g soli dnevno, je porabijo mnogi 20 in celo 30 g. Da mora to sčasoma neugodno vplivati na organizem, je samo po sebi umevno. Mnogo bolezni ima svoj izvor v tem prekomernem uživanju soli.

Liter človeške krvi vsebuje normalno 5 do 6 g soli. Zdravo telo se takšnih določenih količin drži neomajno. To se pravi, če zauživa kdo večjo količino, tedaj sili telo k temu, da mora zahtevati več vode, da se lahko obnovi normalno razmerje. A če je v telesu več vode, nego je potrebno, tedaj trpi žilje in trpijo zlasti obisti. Z drugimi besedami: stalno prekomerno zauživanje soli povzroča porast krvnega tlaka, poapnenje žil, zgodnjo starost, prezgodnjo smrt. Enkratna preobremenitev obisti sicer ne škoduje, večkratna in stalna pa se mora isto tako končati s katastrofo.

To velja za zdravega človeka — tem težje pa je seveda za bolnega.

Stvar je treba razumeti seveda pravilno: naravna količina soli v živilih ne škoduje, ker krije potrebo po 5 g soli dnevno; dodajanje soli k živilom pa se mora končati slabo. Mnogo je bolezni, ki jih zdravnik ne obvlada drugače, nego da prepove zauživanje soli sploh. Ta metoda se je razširila zlasti v zadnjih letih, ki so nam prinesla tudi znameniti Gersonovi zdravilni način. Ker pa je človeku, ki je navajen današnjih močno začinjenih jedi, težko se odreči soli, skušajo v najnovejšem času dobiti primerne nadomestke zanjo. Največ izgleda, da bodo izpodrinile sol, imajo razne snovi, ki jih pridobivajo iz naravnih sadnih kislin.

—o—

KAKO BODO PRIŠLI DO PREMOGOVNIKA POD MORJEM

Že pred šestimi leti so nameravali izvesti drzen tehnični načrt, kar so pa takrat razne okoliščine preprečile, tako da so ga šele danes lahko spet vzeli v roke. Gre za izkoriščanje premogovnega ležišča med silovitimi pečinami na dnu morja in sicer v bližini mesta Slaham v angleški grofiji Durham. Baš zaradi te njegove lege ga do danes niso mogli spraviti v obrat. Voda vdira skozi pečevje neprestano v premogovne sklade, 4000 hl vsako minuto in boju s tem vodovjem delavci niso bili kos. Angleški aristokrat, ki je posestnik tega ozemlja, je zaman pozival odlične ameriške in angleške strokovnjake, da bi mu našli kakšno uporabno metodo za dvig tega bogastva.

Neki geolog iz Oxforda je končno izdelal načrt, ki ga hočejo sedaj uresničiti. Metoda obstoji v tem, da bodo zamašili razpoke in luknje v pečevju, skozi katere vdira voda v premogovnik. To se bo zgodilo tudi z nevidnimi in nedostopnimi razpokami. Vodo, ki se pretaka v sklade črnega diamanta, bodo spremenili — v led in ta oklep bi jih ščitil pred nadalnjo poplavo. Že pred daljšim časom so inženjerji izvrtali 100 m globok in 20 cm širok rov. Skozi to luknjo so pogreznili v zemljo celo vrsto aparatov za umetno proizvajanje nizkih temperatur. Ti aparati se po določenem času znova napolnijo s primerno kemično tekočino. Uspeh je bil dober, toda vsa instalacija takšnih aparatov bo z drugimi pripravami požrla milijon funtov šterlingov. Šele tretje leto bo začel dajati premogovnik dobiček — ta bo pa znaten, kajti v tem stadiju bo premogovnik že vrgel milijon ton premoga na leto in to najmanj sto let.

—o—

NAJMANJŠI RADIO APARAT

Italijanski dijak Colbertaldo je sestavil najmanjši radio aparat na svetu. Ko je trl orehe, mu je razpadel en oreh na dve polovici in prišlo mu je na misel, če se morda ne bi dala napraviti v teh dveh lupinicah majhna sprejemna radio naprava. Dolgo časa je poskušal in končno se mu je posrečilo, da je začul iz teh dveh orehovih lupin prve glasove in ugotovil je, da more s tem aparatom poslušati oddajno postajo Trst. Vendar še ni odnehal in je nadaljeval s poskusi, ki so mu končno tako uspeli, da je lahko poslušal okrog 10 radio oddajnih postaj, med temi Bratislavo. Prago. Toulouse, Budimpešto, Rim, Dunaj in druge. Mlademu izumitelju je uspelo, da je tako izločil vse motnje in šume, ki so mu v začetku motili sprejem, da je svoj izum z rizbami in modelom dal patentirati. Po preteku enega meseca je bil njegov patent potrjen in prepričan je, da ga bo dobro prodal.

—o—

PLAČEVANJE DAVKOV Z LESOM

Koroška deželna vlada se je odločila na prošnjo mnogih kmetskih in gozdnih posestnikov, da bo sprejela večjo količino smrekovega in bukovega lesa v plačilo za zaostale davke. Za kubični meter smrekovine bo odpisala 9.60 šilingov in za kubični meter bukovega lesa 12.75 šilingov na davčnih zaostankih.

KDO JE SODNIK HORNER?

Sodnik Henry Horner, demokratski kandidat za governorja države Illinois, je mož, ki v Cook countyju in mestu Chicagi uživa velik ugled. Od l. 1914 naprej je okrajni sodnik na o-

Judge Henry Horner

krajnem zapuščinskem sodišču okraja Cook. Že petkrat zaporedoma je bil izvoljen v ta urad. Kot zapuščinski sodnik si je s svojim pravičnim postopanjem kot sodnik pri raznih hudo zapletenih zapuščinskih razpravah spletel sijajen ugled. — Značilna poteza pri njem je ta, da pri svojem uradovanju kot sodnik ne pozna nobenega strankarstva, kar je pri veliki večini raznih uradnikov tako rado v navadi.

Sodnik Horner je star 55 let. Njegov življenjepis pravi, da je poznal tekom svojega življenja le enega samega bossa in to je bila njegova mati. Hornerjev stari oče je prišel v to deželo in sicer v Chicago, pred 95 leti. Ta je ustanovil grocerijsko veletrgovino za prodajo na debelo. Chicaga je bila tedaj komaj mala vas, ki so jo osuševali iz močvirnatega kompleksa, ki se je raztezal po prerijski planjavi. "Henry Horner and Company" je zavod, ki je še danes znan po vsem zapadu. Iz te rodbine prihaja torej sodnik Horner, demokratski kandidat za governorja države Illinois.

Sodnik Horner je poznan v širši javnosti že dolgo. L. 1911 ga je tedanji chicaški župan Harrison določil, da pripravi poslovni sistem za mestno administracijo, kar je Horner tudi sijajno izvršil. Svoj sodni zapuščinski urad vodi na strogi ekonomski podlagi, da letno prispeva do $100,000.00 okrajni blagajni in plača vse druge stroške. Takega ekonoma potrebuje država za svojega glavarja — governorja. Potrebuje moža, ki bo ekonomsko vodil državo, ker le na ta način bo mogoče zniževati davke, ki so itak previsoki.

Horner upa in demokratska stranka upa, da bo prihodnji governor Henry C. Horner!

—o—

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu: čitajte ga!

DENARNE POŠILJATVE

v Jugoslavijo in druge evropske države pošiljamo zanesljivo in točno po dnevnem kurzu. Včeraj smo računali:

DINARJI:		LIRE:	
100 din	$ 2.15	100 lir	$ 5.75
250 din	$ 4.85	200 lir	$11.40
500 din	$ 9.25	300 lir	$16.60
1000 din	$18.00	400 lir	$22.00
2500 din	$44.75	500 lir	$27.00
5000 din	$89.00	1000 lir	$52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:

Za izplačilo $ 10.00 morate poslati ..... $ 10.80
Za izplačilo $ 20.00 morate poslati ..... $ 21.00
Za izplačilo $ 30.00 morate poslati ..... $ 31.10
Za izplačilo $ 50.00 morate poslati ..... $ 51.30
Za izplačilo $100.00 morate poslati $102.50

Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.

JOHN JERICH

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

GROZDJE GROZDJE

Slovencem v Chicagi in okolici naznanjam, da tudi letos razvažam michigansko grozdje, kakor lansko leto, direktno iz michiganskih vinogradov. Grozdje je letos poceni. Glede naročila pridite k meni osebno ali me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR

2045 W. 23rd STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Canal 4534

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

KADAR POTREBUJETE BANČNO POSTREŽBO,

Vam je naša na razpolago. Kadar želite vložiti denar, kupiti denarno nakaznico, preskrbeti si Travelers' check, najeti varnostno shrambo, ali potrebujete nasvetov v finančnih zadevah, Vam bodo naši uradniki in uslužbenci nudili vljudno postrežbo.

Merchants & Miners Bank

Calumet, Michigan
DVE PRIROČNI PODRUŽNICI
Hecla Street, Laurium Sixth Street, Calumet

9 knjig za $3.29

DA DAMO PRILIKO

našim dragim naročnikom, da pridejo po ceni do lepih in zanimivih knjig tudi v teh slabih časih, razpisujemo od danes pa dokler zaloga spodaj navedenih knjig ne poide in ne za dalj kakor *SAMO DO 15. OKTOBRA 1932.* v razprodajo naslednje knjige:

1. "GORENJSKA", krasna knjiga, ki bi jo vsaj vsak Gorenjc moral imeti in stane $2.00
2. "DOLENJSKA", druga krasna knjiga, o kateri smo prejeli mnogo pohvale, stane $1.50
3. "MESTA DRAVSKE BANOVINE", opisuje Celje in lepi zeleni Štajer, stane ..... $ .40
4. "SPOMINSKA KNJIGA AMER. SLOVENCA", knjiga ki bi jo moral imeti vsak ameriški Slovenec, radi zgodovine slov. pijonirjev ..... $ .75
5. "ENA BOŽJIH CVETK", interesanten roman, ki zanima vsakogar in stane $1.00
6. "OB SREBRNEM STUDENCU", drug zanimiv roman izpod peresa Dr. Jakliča, stane ..... $ .50
7. "OČE BUDI VOLJA TVOJA", zanimiva povest iz Istre, stane ..... $ .50
8. "ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM", vzgojna knjiga, priporočljiva za vse stanove, stane ..... $ .25
9. "OD SRCA DO SRCA", zanimiva razprava za ameriške Slovence. Stane ..... $ .20

SKUPAJ TE KNJIGE STANEJO $7.10

TEKOM TE RAZPRODAJE DOBITE VSE TE KNJIGE ZA SAMO

$3.29

Poslužite se te redke prilike, predno bo razprodaja zaključena in dokler zaloga ne poide.

ENAKE PRILIKE NA KNJIŽNEM TRGU NI VSAK DAN.

Naročilom je priložiti potrebni znesek v poštnem ali Ekspresnem Money Ordru ter poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Pomáha od kašla, prechladnutia, hlavybolu, reumatizmu a všetkým inym bolom

MUSTEROLE
WILL NOT BLISTER

V lekárnach—35c a 65c nádoby. Pre deti Musterole (slabší) 35c.

Lepší ako Mustard Plajster

for FINE TEXTURE in your cakes... use THE DOUBLE TESTED DOUBLE ACTING KC BAKING POWDER

SAME PRICE FOR OVER 42 YEARS

25 ounces for 25¢

MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

Kmečki punt

AVGUST ŠENOA:

Poslovenil Joža Glonar

Bobni zaropotajo. Četa se oglasi z gromkim vzklikom. Z urnimi koraki hitita dve četi pred grad. Mahajoč s sabljo jih vodi kapetan Vlašič. Na pol brega so že. Nič. "Naprej!" kliče kapetan. In tako hitijo naprej. Nič. "Naprej!" Pod zidom so in so se ustavili. Sedaj — tresne z grada šest topov, dvigne se strašen krik in v belem dimu se zvija petdeset krvavih trupel. Med treskanjem in stokanjem pa vrešči na gradu ženski glas:

"Ej, junaki banovi! To so sladka jabolka!"

Prvi napad je omagal. Vlašič z ostanki svojih oborožencev naravnost pribeži nazaj k banu.

"Tri sto strel!" zaškriplje Peter in nategne konju uzdo, "gospod Petričevič, pohiti takoj na cesto proti zapadu. Ko bo zapela trobenta, naj naskočijo Uskoki, svobodnjaki pa naj zlezejo s konj in se skušajo povzpeti na severno stran brega." Častnik odhiti s poveljem.

"Kapetan!" zakliče ban poveljniku mušketirjev, "skušajte se s svojim moštvom približati oglu zida in streljajte nanj!" Kapetan odide. Čez nekaj časa zamahne ban s sabljo, trobentač zatrobi in gora začne zopet odmevati.

"Splošni napad!" zagrmi ban. "Streljajte s topovi. Pešci naprej. Udarite v ime Boga!"

Grmi, bobni, tuli, treska, prašči in odmeva. Pešci letijo, skačejo, se vzpenjajo kakor vragovi.

"Živio ban! Naprej!" Spodaj ropota boben in se zateglo oglaša trobenta. "Naprej, junaki!" vrešči Vlašič, na drugi strani pa se oglašajo Uskoki: "Oj! Oj! Oj!" Topovska žrela bruhajo peklenski dež, mušketirji jemljejo, klečeč v zaslombi, vsako glavo na zidu posamez na muho.

"Naprej, junaki!" se čuje, z gradu pa se bliska, treska in grmi. Bliski, udarci, treski, stoki, klici na Jezusa in Marijo se čujejo. Naprej! Ljudje vzdihajo in kolnejo — toda vendar rinejo naprej preko krvavečih trupel svojih mrtvih in ranjenih tovarišev; kri vre, mozeg je pobesnel, toda v sredi belega dima in plamenečega treskanja stoji ban kakor črn, marmornat kip. Zopet so pešci pod zidom. Kroglje žvižgajo, strelice frčijo. "Ne dajmo se!" vrešči hripav ženski glas. Vrste padajo kakor snopje. Ta se je ranjen zgrabil za hrastovo korenino, drugi je jeknil in padel vznak, tretji je klecnil in pokleknil, oni se je zgrabil za srce, obrnil na peti in padel na lice. Kaj za to! Naprej. Živio ban! Topovi pojejo veselo, muškete škrtajo, zid se trese. Glej! Prislonili so lestve in vzpenjajo se na zid. V prvih vrstah Vlašič. Sedaj bo razvil zastavo. Toda nad njim zablisne sekira. Sabov zamahne in mu razkolje glavo. Kamenje se siplje z obzidja, vrela voda šumi. In tukaj! Skozi stranska vrata se vrže četa na mušketirje. Kopja lezejo med rebra, zemlja se izgublja pod nogami, mušketir za mušketirjem se kotali po strmini v Savo.

In Uskoki? Po trebuhih se plazijo kvišku, z nožem med zobmi, samokresom v roki. Grom in pekel! Iz grmovja jih useka kača; Ilija Gregorič strelja na nje s svojimi dvocevkami.

Polovica pešcev pade, toda ostali se bijejo kakor besni. Kri šine banu v glavo. Iztrga trobentaču trobento iz rok in zatrobi, da bi mu lahko pljuča počila, pograbi iz Alapičevih rok zastavo in zakriči:

"Naskok! Naskok! Topovi! Kaj je to? Topovi molče!"

Na konju prihiti ranjeni Gašpar.

"Strela vražja!" krikne. "Z brega so nam iz zasede postreljali topničarje in odvzeli topove!"

"Naskok!" zakriči ban brez prave zavesti.

"Živio ban!" zakriči še enkrat vsa vojska.

"Živio Hening" odjekne iz gorskega klanca

"Pomoč! Pomoč!" Iz črnega klanca se vsuje neznana vojska.

"Alapič!" zatrepeta ban, "poglej! Ali niso pravi hudiči?"

"Vražji Ambrož nas je zaskočil!" zakliče Petričevič, ki prihiti brez sape.

Sablje žvenketajo, ljudje stokajo, Ambrož seka. Banovci se umikajo. Tudi Uskoki beže. Za njimi hitijo štajerski konjeniki — Stjepko jih vodi — mlatijo, koljejo, drobijo, pometajo pod sebe. Uskoki so se potegnili v mline, odkoder streljajo na kmete, toda mlini začno goreti.

"Vivat Hening!" se oglasi za vasjo junaški glas. Milič in župnik sta preko gore prišla skozi klanec in vodita nove čete od Stenjevca.

"Zgubljeni smo!" zakliče ban, "v Zagreb!" in izpodbode konja. Zaman. Vržejo ga nazaj. Od vseh strani ga obdaja smrtni ples. Njegova vojska je pod klancem stisnjena v klobčič, da ne more niti streljati niti tolči; roka se tišči roke, konj konja, mož moža, konj pohodi pešca, ki ga besen zabode; nad teboj je neusmiljeno nebo, pod teboj krvava zemlja,z grada pa dežijo kroglje v klobčič, da ti glava poka, da se kosti lomijo in kri vre. In ban? Ali se naj da ujeti? V dno duše ga zazebe. V njihovih rokah, izročen zasramovanju? In osveta? Samo prostost jo daje. Tedaj opazi cerkvico svetega Martina. Da! Neopažen zleze s konja, zvije zastavo in krene skrivaj proti cerkvici. Za seboj začuje peket. Obrne se. Za njim hiti na konju starec — Ambrož. Ban potegne sabljo, toda v trenutku mu je Ambrož izbije iz roke.

"Stoj, gospod ban, ujel sem te!" reče Ambrož mirno.

"Podban bana?"

"Poštenjak razbojnika!"

Stopil je s konja. V tem trenotku se je zdelo, da se bliža četa vojakov.

"Stopiva v cerkev," reče Ambrož, "sicer Vas bodo ujeli." Prime bana za roko in ga popelje v cerkev. Pod razpelom je trepetala slaba lučka.

Ban Peter je bil bled in tih.

"Glej," je opomnil Ambrož, "advokat je dobil svojo pravdo proti banu, ki je pogazil pravico, postavo, svojo lastno besedo. Sem z zastavo," je zakričal in jo iztrgal banu, "umazana je, blatna je; ta znak nezvestobe in krivice, ki je vodil kri zoper lastno kri, ne bo več plapolal pred slavno hrvaško vojsko!"

In pograbi zastavo na obeh koncih, jo na kolenu prelomi, raztrga rumeno svilo in jo vrže pred oltar.

Ban je zatulil od jeze:

"Razbojnik, daj mi meč, da se pomeriva!"

"Ti nisi meča vreden!"

"Zablisnil bo še meč nad tvojo glavo!" se je ponosno uprl ban Peter.

"Tako govori meni Peter Erdodi danes," je rekel starec, "ko ga imam v svojih pesteh in mi je treba samo migniti, pa ga moji besni vojaki razsekajo! Pa ne bom. Moja roka se ne bo lotila človeka brez orožja, ne hrvaškega bana. Samo svoj rod sem hotel braniti pred krivico in to mi je dovolj. Več ne potrebujem. Idi in pobegni! Pred cerkvijo stoji moj konj. Skozi ta klanec lahko brez nevarnosti prideš v Zagreb."

Peter je stopil proti vratom.

"Ban Peter," ga je ustavil Ambrož, "še eno! Čuj me!"

"Kaj bi radi, gospod Gregorijanec?" vpraša ban hladno.

(Dalje prih.)

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

RAZNE KNJIGE

ki se dobe v zalogi knjigarne Amer. Slovenec:

VERSKE IN NABOŽNE KNJIGE

BERILA IN EVANGELIJI, za nedelje, praznike in imenitnejše godove celega leta $2.00
BREZ VERE. Devet govorov o neveri. Dr. M. Opeka 35c
DUHOVNE VAJE, za duhovnike. Urb. Nežmah $1.00
DEKLETOM. 1. zvezek. Krščansko življenje. Dr. A. B. Jeglič 45c
JAGNJE BOŽJE. 12 govorov o daritvi sv. maše. Dr. M. Opeka 60c
JEDRO KATOL. NAUKA. And. Einspieler 95c
JERUZALEMSKI ROMAR. Dr. F. Lampe 30c
KAM? Fantom in dekletom spisal Dr. F. Lampe 95c
KATHEZE ZA PRVENCE 35c
KNJIGA O MARIJI. Spomin na prvi slov. Marijin kongres v Ljubljani l. 1924 $1.75
KRALJ VEKOV. 10 govorov o Bogu. Dr. M. Opeka 75c
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT. 1. in 2. del meh. vezava. Št. Kocijančič. Vsak del po 75c
KRIŽANA USMILJENOST ali življenje sv. Elizabete. Dr. A. Stele $1.00
KRŠČANSKI NAUK ZA PRVENCE 35c
KRŠČANSKO KATOLIŠKO NRAVOSLOVJE. F. Kosec 75c
LEGENGE, o sv. Frančišku in druge. Ks. Meško 75c
LURŠKI ČUDEŽI. Francosko spisal H. Lasser 75c
MALA CVETKA MARIJINA. D. M. Brumat $1.25
MLADENIČEM. 1. zvezek Obramba vere. Dr. A. B. Jeglič 45c
MESTO NA GORI. 14 govorov o cerkvi. Dr. M. Opeka $1.25
MOST V ŽIVLJENJE. And. Čadež 75c
O KRŠČANSKI VZGOJI MLADINE. Okrožnica sv. očeta Pija XI. 35c
OB SKRIVNIH VIRIH. Dr. Jos. Jeraj. Pouk za življenje 60c
OD BLAGOSLOVIL 75c
O DVEH GREHIH. Trinajst govorov za moralo. Dr. Mih. Opeka 60c
PAMET IN VERA. J. M. Seigerschmied. Slovenskemu narodu v potrdilo njegove vere 25c
PASTIRSKI LISTI. Ant. Mart Slomšeka 25c
PETER BARBARIČ, vzoren hrvatski mladenič, vzor mladeničem slovenskim. P. A. Puntingam. S. J. 95c
PODROBNI NAČRT ZA POUČEVANJE VERONAUKA na ljud. šolah. A. Čadež 25c
POTA MARIJINA. Kratka šola lepega življenja za družbenice. Dr. Miroslav Brumat 75c
PREMIŠLJEVANJE O BOŽJEM SRCU JEZUSOVEM 60c
PREMIŠLJEVANJE O ŽIVLJENJU NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA za vse dneve celega l. 1. del $1.00
PRIDIGE. Mart. Avšič $1.00
PRILIKE PATRA BONAVENTURA v pojasnjevanje raznih verskih in nravnih krščanskih resnic 35c
PRI NAJBOLJŠEM PRIJATELJU. Franc Bernik $1.00
RAZLAGANJE CERKVENEGA LETA ali slovenski Goffine. Msgr. Val. Podgorc $1.50
SESTRA BENIGNA KONSOLATA FERRENO. Nje življenjepis 50c
SIRAHOVE BUKVE $1.00
SONCE IN SENCA. Dr. A. Tominec $1.00
SV. CIRIL IN METOD. A. Mart. Slomšek 50c
SPOLNUJ ZAPOVEDI. Fr. Bernik. 1. in 2. knjiga. Vsaka po 50c
SVETI KRIŽEV POT sv. Leonarda Porto-Mavriškega 15c
SV. TOMAŽ AKVINSKI. Dr. Angelicus. Življenjepis 75c
UMETNOST V BOGOČASTNI SLUŽBI. J. Flis $1.00
VEČERI OB LEMANU. Prof. M. Moravski S. J. 65c
VODNIK MARIJANSKI. Navodilo za vodstvo Marijine družbe 75c
IZ LUČI IN TEME. E. Gangl 50c
VSTAJENJE DUŠE. 25 govorov za prerod. Dr. M. Opeka $1.00
VZORNIKI PRVEGA SV. OBHAJILA. And. Kržič $1.00
ZA RESNICO. 18 obrambenih govorov. Dr. M. Opeka 50c
ZGODBE SV. PISMA. Dr. Jan. Ev. Krek. 1. in 2. del. Vezane v papirnate trde platnice, vsak del po $4.00
Fino vezane v usnje, vsak del po $7.50
ŽENINOM IN NEVESTAM. Dr. A. B. Jeglič 25c
ŽIVLJENJE SVETNIKOV IN SVETNIC. Matija Torkar. 1. in 2. del. Vsak del po $2.50

PESMI IN POEZIJE

BISERNICE iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašelj. 1. in 2. del. Vsak del po 75c
BRSTJE IZ VRTA SLOVENSKEGA PESNIŠTVA. Dr. Jos. Lovrenčič 50c
CVETJE NA POTI ŽIVLJENJA. M. Elizabeta O. S. Urs. $1.00
ČRNA GORA. Pripovedna pesem 25c
GORSKE PRAVLJICE. Jože Lovrenčič 40c
GORSKI VENEC vladike črnogorskega Petra II. Petroviča-Njeguša 50c
HOMERJEVA ILIADA. I. — VI. spev in VII. — XII spev. Vsak 50c
IZBRANE PESMI. Ant. Funtek 50c
IZ MOJE CELICE. M. Elizabeta O. S. Urs. $1.00
JEVGENIJ ONJEGIN. A. S. Puškin, Roman v verzih 50c
JOB IN PSALM 118. S. Gregorčič $1.00
KOBZAR. Izbrane pesmi Tar. Ševčenka $1.00
KORENITIM KRITIKOM LJUBSKIM. J. T. Turkuš 25c
KITICA MOJIH. B. Maister 75c
PESMARICA. Zbirka narod. pesmi 50c
PESMI. Jos. Cimperman 75c
PESMI. J. T. Turkuš 25c
PESMI V NEDELJE CELEGA LETA. L. Dolinar 50c
POEZIJE FRANCETA PREŠERNA 65c
POEZIJE. Frank Levstik $1.00
POEZIJE. S. Gregorčič. 1. del 75c
IV. del $1.00
POEZIJE, Zamejski 50c
PSALMI. Iv. Vesel 75c
RIMSKI VERZI. Dr. Mih. Opeka 50c
SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE. C. Golar 75c
SLOVENSKE LEGENDE. A. Medved 50c
SLUTNJE. Iv. Albrecht 35c
STRUNAM SLOVO. B. Miran (J. Stritar) 40c
ŠOTOR MIRU. Silv. Sardenko 75c
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu 15c
ZBIRKA PESMI, Simon Gregorčič 50c
ZLATOROG. Planinska pravljica, R. Baumbach 50c

RAZNE KNJIGE

KATOLIŠKI SHOD V LJUBLJANI l. 1923 $1.00
KOLEDAR DRUŽBE SV. MOHORJA, za l. 1921 20c
LETOPIS LJUBLJANSKE ŠKOFIJE, za l. 1924 50c
NOVA VELIKA, arabska sanjska knjiga. Ilustrovana s slikami $2.00
Brez slik $1.00
MALA SANJSKA KNJIGA 45c
III. SLOV. KATOL. SHOD V LJUBLJANI l. 1906 35c

Naročilom je priložiti denar, podisi v gotovini, Money Ordru, bančnem draftu ali v znamkah. Knjige pošiljamo poštnine proste. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

O TEM IN ONEM

REGISTRACIJA IN GLASOVANJE

Po ljudskem štetju od l. 1930. je bilo v Združenih državah čez 7,627,000 naturaliziranih državljanov in več kot 1,218,000 inozemcev s "prvim papirjem". Na podlagi teh podatkov se lahko reče, da v novemberskih volitvah bo okolo 8 milij. tujerodnih vpravičenih volilcev.

Ameriško državljanstvo je sicer najbolj bistvena zahteva za volilno pravico (Arkansas je edina država, kjer tudi deklaranti, t. j. oni s prvim papirjem, smejo glasovati), ali posamezne države zahtevajo druge kvalifikacije. Ustava Združenih držav je prepustila poedinim državam pravico, da določijo kvalifikacije volilcev. Zato ni enakih volilnih kvalifikacij v vseh državah. Vse države določajo starost 21 let kot minimalno za izvršitev volilne pravice. Pogoj je gotova doba bivanja v dotični državi in volilnem okraju. Tako se v državi New Yorku zahteva, da volilec mora bivati v državi 30 dni. Enoletno bivanje se zahteva tudi v državah Illinois, Pennsylvania, New Jersey, Massachusetts in v večini drugih držav, ali v državah Alabama, Louisiana, Mississippii, Rhode Island in South Carolina se zahteva bivanje dveh let. Na drugi strani ameriški državljan, bivajoč v Indiani, Michigan in Minnesoti pridobi legalno residenco že po šestmesečnem bivanju in sme glasovati. Bivanje v isti County in volilnem okraju je različno, od vsaj 30 dni do enega leta.

V 21 državah obstajajo še druge omejitve: zahteva se, da volilec zna čitati in pisati, ali vsaj čitati angleški. Države Connecticut, Mississippi, Virginia in Wyoming zahtevajo le, da volilec zna čitati. Sedemnajstorica drugih držav, vštevši Californio, Massachusetts in New York, predpisujejo enostavno pismenostne izpite za nove volilce. V vseh državah so osebe, obsojene težkih zločinov, občinski reveži in umobolniki izključeni iz volilne pravice. Nekoliko držav odvzema volilno pravico onim, ki stavijo na volitve, kakor tudi onim, ki so se pregrešili proti volilnim zakonom. V državah Georgia in New Hampshire ne morejo glasovati oni, ki so zaostali s plačilom davkov.

Skoraj v vseh državah je neka vrsta registracije predpogoj za izvršitev volilne pravice. Vzrok registracije je, da se ugotovi vpravičenost volilcev in prepreči volilne zlorabe. Ako se volilec ne registrira tekom dobe, označene v to svrho, on ne bo mogel glasovati volilnega dne. Volilec se mora registrirati oziroma vpisati v volilne liste pred volilnim dnem.

KAKO SE VOLI. — Na dan volitve, volilec se poda na volišče svojega okraja. V mnogih mestih pisarne, štacune in drugi lokali služijo kot volišča, dočim se v nekih rabijo šolski prostori in javne dvorane v to svrho. Na volišču uradnik ugotavlja, da-li volilec je registriran in je vpravičen voliti. Volilcu se na to izroči glasovnica (ballot). S to se gre v eno izmed več volilnih koč (booths) v ozadju volišča, kjer je zagotovljena popolna tajnost glasovanja. Ako pokvari prvo glasovnico, sme dobiti drugo.

Ko volilec označi glasovnico, jo prigiblje in izroči uradniku, ki jo vloži v škrinjico. Dandanes skoraj vse države rabijo takozvano "avstrijansko" glasovnico. To je ena sama uradna glasovnica, kjer imena kandidatov so natiskana v koloni dotične stranke. Vsaka stranka ima svojo kolono. Nekdaj vsaka stranka je imela svojo posebno glasovnico, kar je sililo volilca, da je moral glasovati za kandidate le one stranke. Sedaj lahko glasuje za kandidate iste stranke ali raznih strank.

V mnogih krajih, zlasti v velemestih, so sedaj uvedli volilne stroje. Te stroji zagotavljajo večjo tajnost in avtomatično seštevajo glasove za vsakega kandidata. Ti stroji so nekam podobni "cash registrom". S tem, da volilec pritisne, ta ali oni vzvod, glasuje za dotičnega kandidata. Zgrajen je tako, da je mogoče glasovati le za enega kandidata za dotični urad. Stroj deluje le, ako so vrata volilne koče zaprta.

Vzorec stroja se nahaja na volišču tako, da volilec ima priliko spoznati se s strojem, ali zahtevati za informacijo, predno vstopi v volilno kočo.

—o—

AMERIKANCI V INOZEMSTVU

Podatki, ki jih nabral državni department, pokazujejo, da 404,000 Amerikancev živi v inozemstvu. Odkar je začela sedanja depresija, število Amerikancev, stalno nastanjenih v inozemstvu, se je povečalo za 18 tisoč. Razvidno je, da so se mnogi Amerikanci podali v inozemske dežele, kjer lahko živijo bolj po ceni.

Izmed posameznih inozemskih držav Canada ima 224,000 ameriških državljanov. Francoska, kjer živi večja kolonija ameriških umetnikov, daje zatočišče 25,910 Amerikancem. Na Portugalskem živi 17,000 Amerikancev (to so večinoma naturalizirani ameriški državljani iz Azor). V Italiji živi 12,000 ameriških državljanov, na Angleškem 7500, v Čehoslovakiji 7400, v Jugoslaviji 5400, na Nemškem 4600, v Rusiji 2000, na Poljskem 1750, na Švedskem 1160, Norveškem 840, Danskem 532 itd. 24,700 Amerikancev živi v Aziji (števši 10,600 na Kitajskem), 20,800 v Zapadni Indiji, 17,100 v Mehiki, 12,500 v Južni Ameriki in 3800 v Afriki.

—o—

UTRINKI

Bog vedno pomaga onim, ki vršijo svoje dolžnosti.

* * *

Boj se malih stroškov; male luknjice v ladijah so že mnogo ladij potopile.

* * *

Pravilno, je, da vprašamo svoj žep, kaj in koliko naj kupimo.

* * *

Če si hočeš kaj pridobiti tedaj pazi, da te solnce ne bo našlo v postelji.

* * *

Katoliški rojaki naročajte in širite katoliški časopis!

* * *

Oni, ki se odpovedo katoliškemu listu se odpovedo svojemu najzvestejšemu prijatelju.

* * *

Značaj je, ki dela človeka, ugled je pa samo to, kar drugi mislijo o tebi.

* * *

Poštenih mož je na svetu tako malo, kakor je na svetu malo tihih žensk.

* * *

Ako želiš vedeti kaj drugi mislijo o tebi, postani kandidat za kak javni urad in čitaj opozicijsko časopisje.

NA PRODAJ ZEMLJA

Prodam 80 akrov črne zemlje; 50 akrov obdelane; lepa poslopja; 90 milj od Chicage. — Cena $2800; kot prvi obrok $500. — **Peter Marx, R. No. 2, Francesville, Ind.**

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni

Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen sred; ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.